

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencla, MA ve věci

žalobkyně:

npor. Ing. K. Š.

bytem X

zastoupená advokátkou Mgr. Alicí Hejzlarovou, LL.M.

sídlem Žitná 1575/49, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému:

Velitelství vzdušných sil

sídlem Vítězné náměstí 1500/5, 160 01 Praha 6

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 4. 2020, č. j. MO 117687/2020-3031,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobou doručenu Krajskému soudu v Brně se žalobkyně domáhá zrušení rozhodnutí velitele vzdušných sil o odvolání proti rozhodnutí velitele VÚ 2427 Sedlec, Vícenice u Náměště nad Oslavou ve věci nevyhovění žádosti o proplacení služby nad základní týdenní dobu služby ze dne 22. 4. 2020, č. j. MO 117687/2020-3031 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí velitele vojenského útvaru 2427 Sedlec, Vícenice u Náměště nad Oslavou (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 13. 12. 2019, č. j. MO 364147/2019-2427 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím nebylo vyhověno žádosti žalobkyně o proplacení služby nad základní dobu služby v roce 2018 podle zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění účinném do 31. 12. 2020 (dále jen „zákon o vojácích z povolání“).

II. Obsah žaloby

2. Žalobkyně předně namítá, že nebyly splněny podmínky pro aplikaci tzv. fondu 300/150, mezi které patří (i) důležitý zájem služby, (ii) výjimečnost takového zájmu služby, (iii) nepředpokladatelnost vzniklého zájmu a (iv) maximální rozsah 300, respektive 150 hodin v kalendářním roce, které musí být splněny kumulativně. Především není splněna výjimečnost služby, neboť správní orgán prvního stupně i žalovaný si jsou dobře vědomi nedostatečného personálního zajištění místa výkonu služby žalobkyně a s fondem 300/15 počítají při rozvržení směn. Nejedná se tedy o mimořádnou situaci. Stejně tak podle žalobkyně není naplněn důležitý zájem služby. Zákonodárce stanovil taxativní výčet toho, co se považuje za důležitý zájem služby, aby nedocházelo ke zneužívání tohoto institutu k méně podstatným úkonům. Toto upřesnění nelze považovat za vůli zákonodárce směřující k automatickému navýšení hodinové dotace služby o 150 hodin ročně pro tyto vymezené činnosti.
3. Podle názoru žalovaného nemá žalobkyně nárok na finanční náhradu. Žalobkyně přitom sama nabízí variantu finanční náhrady místo uplatnění nároku na náhradní volno, neboť nerozporuje nezbytnost zajištění chodu útvaru i za cenu výkonu práce nad rámec zákonem stanoveného rozmezí.
4. Žalobkyně dále poukazuje na to, že žalovaný jakožto odvolací orgán nepřihlédl k výtce týkající se nerespektování ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu. Žalovaný se náležitě nevypořádal s výtkami žalobkyně a dalšími relevantními skutečnostmi uvedenými v odvolání. Jeho rozhodnutí je proto vydané v rozporu s § 89 odst. 2 správního řádu, jakožto i se zásadou legitimního očekávání a základní zásadou uvedenou v § 2 odst. 4 správního řádu.
5. Ve správním řízení podle žalobkyně navíc docházelo k nedodržování zákonných lhůt, když o její žádosti o proplacení služby nad základní dobu služby bylo rozhodnuto po 214 dnech místo zákonem stanovených 60 dnech a o jejím odvolání po 111 dnech místo zákonem stanovených 90 dnech.
6. Nakonec žalobkyně namítá také porušení předpisů práva Evropské unie a mezinárodních smluv, stejně jako Listiny základních práv a svobod, a to konkrétně čl. 28 Listiny základních práv a svobod a čl. 7 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech, které jí garantují právo na spravedlivou odměnu za práci a na uspokojivé pracovní podmínky, a dále čl. 1 Listiny základních práv a svobod, který garantuje rovné zacházení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Dne 31. 8. 2020 bylo krajskému soudu doručeno vyjádření žalovaného k žalobě. Podle něj žalobkyně stále neuznává relevantnost změny právní úpravy, která se týká právě „důležitého zájmu služby“. Podle žalovaného z dikce § 28 odst. 1 zákona č. 221/1999 Sb. jednoznačně vyplývá, že vedle úkolů vymezených neurčitými pojmy „nenadále nebo mimořádné“ se za „důležitý zájem služby“ považuje „výkon služby v nepřetržitém režimu výkonu služby při ostraze vojenských objektů, dozorcí službě a zabezpečení leteckého provozu.“ Podle názoru žalovaného zákonodárce pro nutnost předejití situacím, ve kterých by mohlo dojít k narušení bezpečnosti vojenských objektů či vzdušného prostoru, vymezil v druhém okruhu případů určité činnosti konkrétně, aniž by musela být splněna podmínka nenadálости či mimořádnosti.
8. K odkazům na rozhodnutí soudů uvedeným v žalobě žalovaný dodal, že se buď vztahují k době před účinností aktuální právní úpravy, nebo se vztahují k bezpečnostním sborům. Vzhledem k rozdílnému obsahu některých právních institutů nelze výtku žalobce týkající se nerespektování ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu považovat za důvodnou. Taktéž rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 7. 2015, č. j. 22 Ad 20/2014 – 69 (dále jen „rozsudek Krajského soudu v Ostravě“), kterým žalobkyně argumentuje, se vztahuje k již neúčinné právní úpravě. Tzv. fond 300/150 nebyl v době vydání tohoto rozsudku stanoven a „důležitý zájem služby“ nebyl konkretizován.
9. Při nařizování práce přesčas žalovaný nepostupoval libovolně, nýbrž v zájmu řádného fungování obranných složek státu aplikoval § 28 odst. 1 zákona o vojácích z povolání. Právě soustředěním se na zásadní otázku spojenou s jeho výkladem pak v odůvodnění napadeného rozhodnutí nereagoval na všechny námitky žalobce uvedené v odvolání. V reakci na odvolání proto žalovaný dodal, že ačkoli byly na žalobkyni kladeny zvýšené nároky z důvodu nedostatečnosti personálního obsazení, není pravdou, že by se nastalou situaci žalovaný či prvostupňový orgán nesnažil řešit.
10. Argumentaci žalobkyně o nutnosti aplikace analogie legis, popř. analogie iuris žalovaný považoval za nepřiléhavou, neboť se nejedná o tzv. mezeru v zákoně, tedy nejde o situaci, kterou by zákon neřešil.
11. Žalovaný proto krajskému soudu navrhl, aby žalobu zamítl jako nedůvodnou.

VI. Replika žalobkyně a vyjádření žalovaného

12. Na vyjádření žalovaného žalobkyně reagovala replikou doručenou krajskému soudu dne 23. 10. 2020. K relevantnosti rozsudku Krajského soudu v Ostravě uvedla, že zákonné ustanovení sice bylo rozšířeno o specifikaci důležitého zájmu služby, avšak to nenarušilo význam judikátu. Došlo pouze k odstranění pochybnosti o tom, zda se ve věci žalobkyně jedná o důležitý zájem služby či nikoli. Stále je však třeba kumulativně naplnit všechny podmínky pro aplikaci fondu 300/150. K výkladu právní normy žalobkyně uvedla, že byl proveden nesprávně a využit pro účelové navýšení základního rozsahu doby trvání služby ze zákonem stanovené hodnoty. K neuspokojivé personální situaci žalobkyně doplnila, že zvýšené nároky na dobu trvání služby bez nároku na jakoukoli kompenzaci může na případné zájemce působit negativně. Žalovaný přitom tvrdí, že se snaží situaci napravit. Na závěr své repliky žalobkyně dodala, že je si své úlohy příslušníka Armády ČR vědoma a je připravena sloužit dle potřeby, nicméně nepovažuje za správné, ani za souladné

s právním řádem České republiky, aby byla vyžadována služba bez nároku na jakoukoli kompenzaci.

13. K replice žalobkyně se žalovaný vyjádřil v podání doručeném krajskému soudu dne 13. 11. 2020, ve kterém setrval na svém právním názoru a opětovně soudu navrhl žalobu zamítnout jako nedůvodnou.

VI. Posouzení věci krajským soudem

14. Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), jakož i řízení předcházející jeho vydání. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**. O žalobě soud rozhodl, aniž nařizoval jednání, za podmínek vyplývajících z § 51 odst. 1 s. ř. s.
15. Nejdříve se krajský soud zabýval námitkou žalobkyně, že žalovaný nepřihlédl k odvolacímu bodu týkajícímu se nerespektování ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, neboť by se mohlo jednat o vadu značící nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. K takovým vadám krajský soud musí přihlídnout z úřední povinnosti nad rámec dalších uplatněných žalobních námitek. Pokud by napadené rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné, nebylo by možné přistoupit k jeho přezkumu v rámci žalobních námitek, a na základě § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. by jej bylo nutné zrušit.
16. Zrušení správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je přitom vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám správních rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze správní rozhodnutí meritorně přezkoumat (rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24. 6. 2021, č. j. 6 A 202/2018-47). Nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí tedy může spočívat v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí. Nesrozumitelné je správní rozhodnutí, které je vnitřně rozporné či ze kterého není jasné, jak bylo rozhodnuto (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 6 A 127/2002-28, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2012, č. j. 1 As 78/2012-35). Nedostatek důvodů správního rozhodnutí může být shledán, pokud nelze zjistit jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno. Ve stejném smyslu může být nepřezkoumatelná pouze část správního rozhodnutí, pokud je možné ji oddělit (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74). Institut nepřezkoumatelnosti přitom nelze rozšiřovat a vztahovat jej i na případy, kdy se správní orgán podstatou námitky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, i když výslovně nereaguje na všechny myslitelné aspekty odvolacích námitek. Nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí pro nedostatek důvodů tak má místo zejména tehdy, opomene-li správní orgán na námitku účastníka zcela reagovat (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013 č. j. 1 Afs 92/2012-45, bod 28), neboť na odůvodnění rozhodnutí správních orgánů nelze klást nepřiměřeně vysoké požadavky.
17. Žalovaný k odvolací námitce žalobkyně týkající se nerespektování ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu uvedl, že je s citovanou judikaturou dobře seznámen, avšak ta

má vazbu na období před novelizací zákona o vojácích z povolání, přičemž od 1. 7. 2015 byl významově rozšířen pojem důležitý zájem služby o zabezpečení leteckého provozu bez ohledu na nenadálou a mimořádnost (s. 3 napadeného rozhodnutí). Žalovaný tedy zdůvodnil, byť stručně, proč nepovažuje argumentaci žalobkyně za správnou. Stejně tak se vypořádal s dalšími odvolacími důvody žalobkyně, byť nereagoval na každý myslitelný aspekt jejich obsahu.

18. Napadené rozhodnutí sestává ze shrnutí relevantní právní úpravy a její aplikace na projednávaný případ. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřetelné, proč žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil prvostupňové rozhodnutí, které zároveň posoudil z hlediska správnosti a souladu s právními předpisy.
19. V projednávané věci krajský soud proto nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí neshledal a mohl přistoupit k přezkumu rozhodnutí v rámci žalobních námitek žalobkyně.
20. Ze správního spisu vyplývá, že žalobkyně dne 13. 5. 2019 podala žádost o proplacení služby nad základní dobu služby v roce 2018, která byla mylně započtena do „fondu 150 (300) hodin“, aniž došlo k naplnění zákonných znaků služby nad základní týdenní dobu služby, a to konkrétně požadavku důležitosti zájmu služby. Uvedla, že služba nad základní týdenní službu jí byla nařizována v denních rozkazech dopředu v měsíčních harmonogramech za účelem plnění obvyklých pracovních povinností z důvodů personální nenaplněnosti a nevyčvičenosti. Svou žádost opřela o rozsudek Krajského soudu v Ostravě.
21. Správní orgán prvního stupně žádosti žalobkyně nevyhověl. Při přezkumu služebního místa žalobkyně došel k závěru, že ve stejném období vznikaly přesčasové také u jejích kolegů a její případ tak nebyl výjimkou. Z toho je dle správního orgánu prvního stupně zřetelná potřeba nařizovat přesčasové pro zabezpečení leteckého provozu. Dal žalobkyni za pravdu, že docházelo k personální nenaplněnosti a nebylo možné dosáhnout plnění služebních úkolů jiným způsobem, než nařízením práce přesčas. Žalobkyně se podle správního orgánu prvního stupně podílela na zabezpečení leteckého provozu ve smyslu § 28 odst. 1 zákona o vojácích z povolání, a to i v nepřetržitém výkonu služby. Výkon služby v nepřetržitém režimu výkonu při zabezpečení letového provozu se přitom považuje za důležitý zájem služby a doba služby nad základní týdenní dobu služby může být nařízena k plnění tohoto služebního úkolu, a to bez ohledu na nenadálou či mimořádnost nastalého úkolu. Pokud jsou splněny podmínky § 29 zákona o vojácích z povolání, lze vojákově naříditi práci přesčas do výše 150 hodin bez jakékoli kompenzace či poskytnutí náhradního volna. Na tom nic nemění ani žalobkynin zmíněný rozsudek Krajského soudu v Ostravě, neboť není přílehlavý k právní úpravě za období roku 2018.
22. Proti prvostupňovému rozhodnutí žalobkyně podala odvolání, ve kterém se domáhala zrušení celého prvostupňového rozhodnutí. Správní orgán prvního stupně podle žalobkyně zcela opomíjí fakt, že práci přesčas lze konat pouze ve výjimečných případech. Z rozhodnutí je podle žalobkyně patrné, že si byl správní orgán prvního stupně vědom personální nenaplněnosti a nevyčvičenosti a bylo zřejmé, že není možné zabezpečit letecký provoz, aniž by došlo k nařízení práce přesčas. Dle názoru žalobkyně přitom zákonodárce definováním důležitosti zájmu služby neměl v úmyslu diskriminovat skupinu vojáků zařazených do výkonu služby v nepřetržitém režimu výkonu služby při ostraze objektů, dozorčí službě a zabezpečení leteckého provozu tím, že jejich fond

pracovní doby může být navýšen bez náhrady. Pouze tím vyjádřil prioritní potřebu zabezpečit mimo jiné letecký provoz např. v případě náhlé indispozice či pracovní neschopnosti vojáka ustanoveného do služby. Stále se tak jedná o situace mimořádné či výjimečné.

23. Žalovaný v napadeném rozhodnutí poukázal na novelu zákona o vojácích z povolání, kterou bylo definováno, že za důležitý zájem služby se považuje také zabezpečení plnění nenadálých nebo mimořádných úkolů a výkon služby v nepřetržitém režimu výkonu služby při ostraze objektů, dozorčí službě a zabezpečení leteckého provozu bez vazby na úkoly nenadálé a mimořádné. Žalobkyně citovaná judikatura se váže k období před novelizací zákona o vojácích z povolání, přičemž od 1. 7. 2015 byl významově rozšířen pojem důležitý zájem služby. Ohledně navrhovaných opatření souvisejících s personální politikou žalovaný uvedl, že se jedná o vážná koncepční rozhodnutí, která žalobkyni opravdu nepřísluší posuzovat, protože nemusí znát širší kontext. Pokud jde o vysvětlení, že žalobkyně žádá o proplacení služby namísto náhradního volna, toto není dle žalovaného vůbec relevantní, protože žalobkyně nemá právní nárok ani na náhradní volno. Pokud by byl nárok žalobkyně oprávněný a udělení náhradního volna by nebylo prakticky možné, zřejmě by k finanční kompenzaci došlo.
24. Podstatou sporu v projednávané věci je především otázka oprávněnosti žádosti žalobkyně o proplacení služby nařízené a vykonané nad základní týdenní dobu služby, která byla započtena do tzv. „fondu 150 (300) hodin“. Pro její zodpovězení je důležité posoudit také přiléhavost dosavadní judikatury správních soudů, zejména rozsudku Krajského soudu v Ostravě.
25. Krajský soud vycházel z následující právní úpravy.
26. Základní týdenní doba služby podle § 25 odst. 1 zákona o vojácích z povolání činí 40 hodin. Podle § 28 odst. 1 zákona o vojácích z povolání má voják mezi koncem jedné služby a počátkem následující služby nárok na nepřetržitý odpočinek v trvání nejméně 11 hodin. V důležitém zájmu služby lze nepřetržitý odpočinek výjimečně zkrátit až na 6 hodin. Za důležitý zájem služby se pro účely této hlavy považuje zabezpečení plnění nenadálých nebo mimořádných úkolů a výkon služby v nepřetržitém režimu výkonu služby při ostraze vojenských objektů, dozorčí službě a zabezpečení leteckého provozu.
27. Pokud to důležitý zájem služby vyžaduje, je podle § 29 odst. 1 zákona o vojácích z povolání voják povinen na rozkaz nadřízeného nebo s jeho souhlasem konat službu nad základní týdenní dobu služby. Dle odst. 3 stejného ustanovení služba konaná nad základní týdenní dobu služby nesmí po dobu nejvíce 26 po sobě jdoucích týdnů v průměru činit více než 8 hodin týdně. Za službu konanou nad základní týdenní dobu služby nad 150 hodin v kalendářním roce a za službu konanou ve svátek náleží vojákovu náhradní volno, přičemž toto volno je podle odst. 4 věty první stejného ustanovení služební orgán povinen poskytnout neprodleně, nejpozději do 6 měsíců, pokud tomu nebrání důležitý zájem služby.
28. Dále podle § 66 odst. 1 věty první zákona o vojácích z povolání má voják nárok na služební plat za výkon služby ve výši odpovídající služebnímu zařazení, podmínkám výkonu služby a služební výkonnosti. Podle odst. 3 stejného ustanovení má voják služební plat určen s přihlédnutím ke službě konané nad základní týdenní dobu služby v rozsahu do 150 hodin v kalendářním roce.

29. Lze shrnout, že na rozkaz nadřízeného nebo s jeho souhlasem je voják povinen konat službu nad základní týdenní dobu služby, přičemž ta nesmí po dobu nejvíce 26 po sobě jdoucích týdnů v průměru činit více než 8 hodin týdně. V případě, že je konána služba nad základní týdenní dobu služby v rozsahu více než 150 hodin za kalendářní rok, náleží vojákovi za výkon této služby náhradní volno. Výkon služby nad základní týdenní dobu služby v rozsahu menším než 150 hodin za kalendářní rok, se zohledňuje při stanovení služebního platu. S právní úpravou týkající se výkonu služby nad základní týdenní dobu služby úzce souvisí také nárok na nepřetržitý odpočinek v trvání nejméně 11 hodin. Dobu nepřetržitého odpočinku lze zkrátit, pokud to vyžaduje důležitý zájem služby.
30. V projednávaném případě žalobkyně podala žádost o proplacení služby nad základní dobu služby konané v roce 2018, takový nárok jí však právní úprava nepřiznává. Žalobkyně má toliko nárok na poskytnutí náhradního volno v případě, že by byla konána služba nad základní týdenní dobu služby v rozsahu více než 150 hodin. Pravidla čerpání takového náhradního volna jsou upravena v dalších odstavcích citovaného ustanovení. Žalobkyně však netvrdí, že by vykonávala službu v rozsahu přesahujícím tento limit. Kompenzace za službu vykonanou žalobkyní nad základní týdenní dobu služby tak spočívá v zohlednění této skutečnosti při stanovování služebního platu. S finanční kompenzací ani náhradním volnem zákon o vojácích z povolání pro tyto případy nepočítá.
31. Lze tedy shrnout, že v případě konání služby nad základní týdenní dobu služby do limitu 300 resp. 150 hodin je tato činnost převyšující základní týdenní dobu služby zohledněna ve služebním platu vojáka. Pokud dojde k překročení uvedeného limitu hodin nad základní týdenní dobu služby, má voják právo na náhradní volno.
32. Na základě uvedeného proto krajský soud neshledal argumentaci žalobkyně o oprávněnosti jejího nároku na proplacení služby nad základní dobu služby důvodnou.
33. Nic na tom nemění ani výklad důležitého zájmu služby podle § 28 odst. 1 zákona o vojácích z povolání ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě, podle kterého nelze důležitý zájem služby „spatřovat v tom, když je dlouhodobý až trvalý nedostatek osob nahrazován zvýšenými nároky na stávající vojáky nařizováním služeb přesčas s odkazem na důležitý zájem služby“, neboť důležitý zájem služby „bude dán především opět v neočekávaných situacích, ať už opět v situacích mimořádných (pád letadla, povodně, bojové ohrožení) či jiných, ovšem stále neočekávaných (např. neočekávaná absence či momentální indispozice kolegy). Práce přesčas má být totiž výjimkou, nikoli pravidlem. Tuto výjimečnost práce přesčas lze dovodit již ze samostatné úpravy tohoto mimořádného opatření jako doplňkového fondu služebních hodin nad zákonem stanovenou základní dobu služby. Pokud by zákonodárce býval předpokládal automatické využívání tohoto fondu v maximálním rozsahu u každého vojáka, mohl tak učinit mnohem jednodušším způsobem, a to např. zvýšením rozsahu základní doby služby, aniž by bylo následně potřeba nařizování výkonu služby přesčas jakkoliv odůvodňovat či vykazovat. Výjimečnost (a už vůbec ne důležitý zájem služby) nelze spatřovat ani v řešení nedostatečného personálního obsazení příslušného útvaru, nadto ještě jako dlouhodobý a vědomý přístup armády k řešení personálních otázek ... Není-li tu pak důležitý zájem služby, jak byl právě vyložen, nelze vzniklé přesčasy zahrnovat do fondu 150 hodin přesčasů zahrnutých v (základním) platu vojáka.“. Závěry Krajského soudu v Ostravě potvrdil Nejvyšší správní soud např. ve svém rozsudku ze dne 26. 9. 2012, č. j. 6 Ads 151/2011-126, nebo v rozsudku ze dne 15. 10. 2015, č. j. 1 As 183/2015-63.

34. Definice důležitého zájmu služby byla zákonodárcem přijata zákonem č. 332/2014 Sb. kterým se mění zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony s účinností od 1. 7. 2015. Důvodová zpráva k novele č. 332/2014 Sb. uvádí jako důvod pro přijetí změn jednak upřesnění působnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES, o některých aspektech úpravy „pracovní doby“ pro činnosti v rámci ozbrojených sil, k němuž došlo judikaturou Soudního dvora Evropské unie, jednak také nový platový systém vojáků z povolání. K bodu 42 této novely, kterým byl definován pojem důležitý zájem služby, se však blíže nevyjadřuje. Před přijetím této novely nebyl pojem důležitý zájem služby definován. Právě tato skutečnost je klíčová pro to, zda byl důležitý zájem služby naplněn v dané věci. Pokud totiž zákonodárce nově legislativně vymezil, co se důležitým zájmem služby rozumí, je nezbytné toto vymezení provedené zákonodárcem respektovat. V definici je přitom výslovně uveden také výkon služby v nepřetržitém režimu výkonu služby při zabezpečení leteckého provozu, tj. činnost, která byla předmětem výkonu služby žalobkyně. Povahu činnosti vykonávané během služby ostatně žalobkyně nijak nerozporuje, dovolává se však judikaturního vymezení pojmu důležitý zájem služby. Žalobkyní zmíněný rozsudek Krajského soudu v Ostravě se vztahoval k právní úpravě zákona o vojácích z povolání, která žádným způsobem daný pojem nedefinovala a bylo tak třeba jej konkretizovat správními soudy. V rozhodné době týkající se právě projednávané věci již však byl pojem důležitý zájem služby legislativně vymezen, což krajský soud při posouzení této věci zohlednil. Shodné závěry dopadají také ve vztahu k judikatuře Nejvyššího správního soudu, jejíhož nerespektování se žalobkyně rovněž dovolávala.
35. Námitce neexistence důležitého zájmu služby proto krajský soud nepřisvědčil. Dále se však zabýval také dalšími podmínkami pro výkon služby nad základní týdenní dobu služby, jejichž nesplnění žalobkyně namítala, a to konkrétně výjimečností služby konané nad základní týdenní dobu služby a jejím nepředpokládatelným vznikem. Z napadeného rozhodnutí přitom explicitně nevyplývá, že by obě tyto podmínky byly naplněny.
36. V tomto bodě však nelze přehlédnout, že ani v případě, že by krajský soud přisvědčil této námitce žalobkyně, nemělo by to vliv na výsledné rozhodnutí. Žalobkyně žádala proplacení finanční částky, jejíž poskytnutí zákon o vojácích z povolání v případě konání služby nad základní týdenní dobu služby vůbec nepřipouští. V případě, že by došlo k překročení limitu ve výši 150 hodin, měla by žalobkyně právo na poskytnutí náhradního volna. Stejně tak v případě, že by krajský soud došel k závěru, že služba byla nařízena v rozporu s podmínkou výjimečností této služby nebo jejího nepředpokládatelného vzniku, tj. nezákonně, měla by žalobkyně toliko právo na poskytnutí náhradního volna. Jelikož ale žalobkyně v průběhu celého správního i nyní vedeného soudního řízení požadovala poskytnutí finanční částky, soud danou žalobní námitku shledal nedůvodnou, neboť žalobkyně na finanční kompenzaci nemá žádný nárok.
37. Důvodné nejsou ani námitky rozporu napadeného rozhodnutí s ústavně zakotveným principem legitimního očekávání, jakož i jeho zakotvením ve správním řádu, a rozporu s § 89 odst. 2 správního řádu. Ze spisového materiálu není zřejmé, na základě čeho žalobkyně dovozuje své legitimní očekávání na kladné rozhodnutí o její žádosti. To nadto na základě právní úpravy ani nebylo možné. Stejně tak soud neshledal pochybení žalovaného stran postupu odvolacího orgánu v odvolacím řízení, neboť žalovaný přezkoumal soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo,

s právními předpisy. Správnost napadeného rozhodnutí přezkoumal v rozsahu námitek uvedených v odvolání.

38. Co se týče námitky nedodržení zákonných lhůt při rozhodování o žádosti a odvolání žalobce ze strany správních orgánů. I pokud by soud dal žalobci za pravdu, jednalo by se pouze o procesní vadu, která by neměla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Navíc žalobkyně v průběhu správního řízení mohla využít prostředky na ochranu proti údajné nečinnosti žalovaného a správního orgánu prvního stupně. Pokud se tyto prostředky rozhodla nevyužít, jednalo se pouze o vlastní rozhodnutí žalobkyně.
39. Na závěr krajský soud uvádí, že postavení vojáků má své specifické místo ve společnosti, což se projevuje v právní úpravě výkonu jejich služby. Základní týdenní doba služby i výkon služby nad její rámec jsou regulovány, a to včetně stanovení limitu, od kterého je za výkon služby nad základní týdenní dobu služby poskytováno náhradní volno. Navíc je výkon služby nad základní týdenní dobu služby v rozsahu nepřekračujícím stanovený limit zohledňováno v platovém ohodnocení vojáků. Krajský soud v tomto směru připomíná, že podmínky všech vojáků vykonávajících v nepřetržitém režimu výkon služby při zabezpečení leteckého provozu jsou shodné a neshledal proto důvody k závěru o odlišném zacházení. Pokud se snad jedná o rozdíl mezi těmito vojáky a vojáky z povolání vykonávajících jiné činnosti, je nutné zohlednit rovněž odlišnou důležitost jednotlivých činností a důležitou potřebu nepřetržitého zabezpečení leteckého provozu, ať již se bude jednat o letecký provoz za účelem obrany státu, či záchrany lidských životů. Krajský soud tak v projednávané věci neshledal ani tvrzené porušení čl. 1 a 28 Listiny základních práv a svobod ani čl. 7 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech.

VII. Shrnutí a náklady řízení

40. S ohledem na vše shora uvedené dospěl soud k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a shora uvedené žalobní námitky uplatněné žalobcem nejsou důvodné. Soudu tedy nezbylo, než žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítnout.
41. Výroky o nákladech řízení mají oporu v § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně v řízení úspěšná nebyla, a proto jí právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší. Žalovaný měl v řízení plný úspěch, ale v souvislosti s tímto řízením mu žádné náklady nad rámec jeho administrativní činnosti nevznikly, a proto krajský soud rozhodl, že se žalovanému náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 26. října 2021

JUDr. Jaroslava Skoumalová v. r.
předsedkyně senátu